

Vreme: 19.08.2026 07:31

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/da-li-se-drzava-zaista-odrice-lex-specialisa-sta-novi-dokumenti-predvidjaju->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Da li se država zaista odriče lex specialisa: Šta novi dokumenti predviđaju za projekte od posebnog značaja

4817

Neki od najvećih **infrastrukturnih** projekata u našoj zemlji sprovode se na osnovu posebnih zakona - lex specialisa, a u pripremi su dva podzakonska akta u kojima postoje naznake spremnosti države da takvu praksu prekine. Radi se o Mapi puta u oblasti javnih investicija za period od 2026. do 2028. godine, za koju su upravo završene [...]

Neki od najvećih **infrastrukturnih** projekata u našoj zemlji sprovode se na osnovu posebnih zakona - lex specialisa, a u pripremi su dva podzakonska akta u kojima postoje naznake spremnosti države da takvu praksu prekine.

Radi se o Mapi puta u oblasti javnih investicija za period od 2026. do 2028. godine, za koju su upravo završene javne konsultacije i novom predlogu Uredbe o kapitalnim projektima.

Šta sve gradimo na osnovu lex specialis-a? Posebni zakoni donošeni su za neke od najvećih **infrastrukturnih** projekata u Srbiji. Na osnovu lex specialis-a realizuju se, između ostalih, projekat EXPO 2027 i Nacionalni fudbalski stadion, kao i Beograd na vodi.

Sličan model posebnih i ubrzanih procedura primenjivan je i za Moravski i Fruškogorski **koridor**, kao i deo projekta brze pruge do Subotice, koji su potpadali pod poseban Zakon o izgradnji linijske infrastrukture.

U okviru takvog režima bile su predviđene posebne procedure za **eksproprijaciju**, pribavljanje dokumentacije i izdavanje dozvola, ali je taj zakon stavljen van snage 2023. godine, dok su neke od odredbi "preživjele" u okviru Zakona o planiranju i izgradnji

Šta piše u novim dokumentima

U predlogu Mape puta, u delu u kome se definišu ciljevi reforme, na prvom mestu je navedeno "ukidanje normativnih izuzetaka koji onemogućavaju primenu jedinstvenog projektnog ciklusa" sa ciljem da se projekti od posebnog značaja uključe u "redovan ciklus".

Mapa puta u okviru Aktivnosti 1.3 predviđa da se usvoji izmena člana 88. Zakona o planiranju i izgradnji, odnosno "brisanje odredbe kojom se projekti od posebnog značaja izuzimaju od sprovođenja pripreme faze projektnog ciklusa propisane Uredbom o kapitalnim projektima, čime će se obezbediti dosledna primena jedinstvenog postupka pripreme svih kapitalnih projekata".

Tekst predloga Uredbe o kapitalnim projektima pri tome propisuje da se upravljanje kapitalnim projektima od posebnog značaja sprovodi "u skladu sa odredbama ove uredbe".

Šta je preporučio MMF i na šta se obavezala Vlada

Ovakve izmene deo su obaveza koje je Vlada Srbije preuzela u okviru aktuelnog aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF).

U izveštaju iz juna navedeno je šta se tačno očekuje od Beograda, kada je MMF preporučio da svi veliki projekti, uključujući one od posebnog interesa i međudržavne ugovore koji su predviđali sprovođenje projekata van redovnih procedura, moraju biti stavljeni pod okrilje standardnog sistema analize i nadzora.

Pored toga, propisani su jasni uslovi da se za sve projekte vrednije od 20 miliona evra uvedu stroge analize troškova i koristi, te da se prekinu prakse zaobilazjenja opštih pravila.

Vlada Srbije se u sklopu aranžmana sa MMF-om obavezala da će sve to sprovesti u delo.

Dva različita roka - domaći i MMF-ov

Postoji, međutim, razlika u rokovima za usvajanje ovih zakonskih izmena koje pominju domaći dokumenti i zvanični izveštaj MMF-a.

Prema dokumentu Mapa puta, Vlada Srbije predvidela je usvajanje izmena člana 88. Zakona o planiranju i izgradnji i donošenje nove Uredbe o kapitalnim projektima već za treći kvartal ove godine što je period koji ističe na kraju septembra.

Sa druge strane, u izveštaju MMF-a kao formalni reformski cilj usvajanje izmena Uredbe o kapitalnim projektima vezano je za jul 2027. godine, što je krajnji rok za MMF da se uveri da li je ova reforma zaista sprovedena u praksi.

obavezna procena isplativosti velikih projekata

Lev Ratnovski, šef kancelarije MMF-a u Srbiji, je u intervjuu za Nedeljnik početkom marta govorio i o tome kakve reforme ta institucija podržava u Srbiji, i tom prilikom se osvrnuo i na pitanje sprovođenja velikih projekata.

Naše pitanje bilo je na šta MMF tačno misli kada u aranžman kakav ima sa našom zemljom unese formulaciju o potrebi "unapređenja upravljanja".

Ratnovski je odgovorio da to znači stvaranje uslova u kojima postoji veća verovatnoća da će se javni novac trošiti transparentno, konkurentno i na projekte koji donose stvarnu ekonomsku vrednost. "U okviru Instrumenta za koordinaciju politika (PCI) sa Srbijom, MMF se fokusira na praktične reforme... one

Vreme: 19.08.2026 07:31

Medij: nedeljnik.rs

Link: <https://www.nedeljnik.rs/da-li-se-drzava-zaista-odrice-lex-specialisa-sta-novi-dokumenti-predvidjaju->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Da li se država zaista odriče lex specialisa: Šta novi dokumenti predviđaju za projekte od posebnog značaja

uključuju bolje upravljanje javnim finansijama i javnim investicijama, veću fiskalnu transparentnost, stroži nadzor nad državnim preduzećima i fiskalnim rizicima, kao i obaveznu, sistematsku procenu isplativosti velikih [infrastrukturnih](#) projekata. Cilj je da se osigura da kapitalna potrošnja bude zasnovana na pravilima i ekonomski opravdana, umesto da bude diskreciona", rekao nam je Ratnovski u ekskluzivnom intervjuu.

